

11/12/2017

לכבוד,

ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה
רחוב צלאח אלדין 29
ירושלים, 91010
ובפקס: 02-6467001

הנדון: פרסום הנחיות בנוגע ליישום ואכיפת המלצות וועדת האו"ם בדבר ביעור כל צורות

האפליה נגד נשים

הריני לפנות אליכם בעניין המלצות, קריאות ומסקנות וועדת האו"ם בדבר ביעור כל צורות האפליה נגד נשים שפורסמו ב 21 לנובמבר בעקבות סקירת הדו"ח התקופתי השישי של מדינת ישראל וזאת בדרישה כי תפעל דרך פרסום הנחיות מטעם משרדך או בכל דרך ברורה אחרת לפיה יתבקשו המשרדים הממשלתיים הרלוונטיים לפעול ליישום המלצות, קריאות ומסקנות הוועדה ו/או לפעול לקידום הנושאים שהועלו בהן ככל שהדבר נוגע לסמכותם של המשרדים, וזאת כמפורט להלן:

1. כידוע מדינת ישראל חתומה על מרבית האמנות הבינלאומיות המסדירות את זכויות האדם ובכללן האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה נגד נשים. בכך, הביעה מדינת ישראל את נכונותה לפעול עפ"י הנורמות הקבועות באמנה עליהן התחייבה בעת האשרור.

2. במסגרת התחייבותה של מדינת ישראל תחת האמנה הנ"ל, מוגשים דו"חות תקופתיים על ידיה לוועדת האו"ם האחראית על יישום האמנה אודות מצב זכויות הנשים בישראל, והוועדה מוציאה לאחר מכן את המלצותיה, קריאותיה ומסקנותיה בנוגע למצב זכויות הנשים בישראל. המלצות, קריאות ומסקנות אלה מוצאות לאחר הגשת דו"חות המדינה, הגשת דו"חות מטעם ארגוני זכויות אדם, ושמיעת הצדדים בעל פה במהלך הדיונים הנערכים במיוחד למטרה זו במשרדי האו"ם. כידוע, חברי וועדות האו"ם ובכללם חברי וועדת האו"ם בדבר ביעור כל צורות האפליה נגד נשים הינם מומחים ומומחיות עצמאיים ומבכירי המשפטנים בעולם.

3. ארגון עדאלה, הגיש דו"ח לוועדה ביוני 2016 ולקח חלק בדו"ח שני שהוגש לוועדה באוקטובר 2017 על ידי קבוצת העבודה לעניין מעמדן של נשים פלסטיניות אזרחיות מדינת ישראל, בנוסף לכך הארגון לקח חלק בהצהרות בעל פה ונכח בסקירת הדו"ח של ישראל על ידי הוועדה.

4. חלק מהתחייבותה של מדינה כולל את הבחינה הרצינית של המלצות, קריאות ומסקנות הוועדה בין היתר דרך עיגון בהנחיות ו/או הוראות פנימיות המחייבות את משרדי הממשלה השונים למגר את האפליה נגד נשים בתחומים השונים שהועלו על ידי הוועדה.

5. להלן נפרט חלק מהמסקנות, ההמלצות והקריאות של וועדת האו"ם בדבר ביעור כל צורות האפליה נגד נשים אשר הופנו לישראל בנוגע לזכויותיהן של הנשים הערביות:

א. **אפליה:** הוועדה הביעה דאגה מהאפליה הסיסטמטית הנחווית על ידי "מיעוטים לאומיים" בישראל ובמיוחד זו הנחווית על ידי נשים ערביות ובכללן נשים בדוויות. בהקשר זה, הוועדה **המליצה** לישראל לאמץ אסטרטגיה מקיפה למיגור אפליה זו.

ב. **חוק האזרחות והכניסה לישראל:** הוועדה התייחסה במסקנותיה והמלצותיה לחוק האזרחות והכניסה לישראל שנחקק בשנת 2003 והביעה דאגה מהארכת תחולתו כל שנה עד יום זה למרות חקיקתו כהוראת שעה זמנית. בנוסף לכך הביעה הוועדה דאגה מכך שהחוק מונע הענקת מעמד של אזרח או תושב לפלסטינים מהשטחים הכבושים הנשואים לפלסטינים אזרחי ישראל על בסיס שיוכם לאומי. הוועדה **קראה** לישראל לאפשר איחוד משפחות לכל אזרחיה ותושביה ולבחון את החוק ואת החלטת הממשלה מס' 3598 משנת 2008 האוסרת באופן גורף על הענקת מעמד של אזרח או תושב לפלסטינים מעזה. כמו כן בקשה הוועדה לאפשר הליך של בחינה אינדיבידואלית של כל מקרה לגופו תוך כיבוד עקרונות השוויון והמידתיות.

ג. **תעסוקה:** הוועדה הביעה דאגה לגבי השתתפותן המוגבלת של נשים בדוויות בשוק העבודה ולגבי החסמים להשגת תעסוקה על ידי נשים ערביות בכלל. הוועדה **קראה** לישראל לאמץ אמצעים קונקרטיים, ובכללם צעדים זמניים מיוחדים לשיפור השתתפותן של נשים בדוויות בשוק העבודה ולהסרת החסמים בפני נגישות התעסוקה לנשים ערביות.

ד. **נשים בדוויות בנגב:** הוועדה הביעה דאגה מהתכנית לפיתוח כלכלי חברתי בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב 2017-2021 (החלטת ממשלה מס' 2397) בהיותה מלווה באורבניזציה כפויה, גירוש ועקירה של האוכלוסייה הבדוויות, בנוסף לכך הביעה הוועדה דאגה מהמשך הריסת הבתים ובתי הספר בקרב אותה אוכלוסייה במטרה להכריח את התושבים "להתמקם מחדש". הוועדה **המליצה** לישראל לנקוט בצעדים קונקרטיים לשיפור התוצאות בתחומי החינוך, התעסוקה, הבריאות והדיור של נשים וילדות בדוויות, ובכלל זאת להבטיח שהתוכניות להעצמתן יכללו אינדיקטורים ואמות מידה ברורים ושיישומן יהיה תחת פיקוח והערכה ממושכים.

ה. **מגינות ועמותות זכויות אדם:** הוועדה הביעה דאגה מאימוץ חוק החרם (חוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם) וחוק הנכבה (תיקון מס' 40 לחוק יסודות התקציב) ב 2011 ומההגבלות החמורות המוטלות על פעילותם של מגני ומגינות זכויות אדם ובמיוחד נשים פלסטיניות וישראליות, ובכלל זאת הגבלות הקשורות למימון.

הוועדה המליצה לישראל לנקוט בצעדים ספציפיים ובכללם תיקוני חקיקה ליצירת סביבה שתאפשר למגינות ועמותות זכויות אדם שעוסקות בשוויון מגדרי ובהעצמת נשים לפעול בחופשיות וללא הגבלות מיותרות, ובכללן הגבלות על מימון ממקורות זרים.

לנוחיותכם, רצ"ב נספח לנוסח המסקנות, ההמלצות והקריאות כפי שפורסמו ע"י וועדת האו"ם בדבר ביעור כל צורות האפליה נגד נשים באנגלית.

6. לאור האמור לעיל, נבקשכם לפעול ליישום ו/או קידום המסקנות, ההמלצות והקריאות הנ"ל באמצעות פרסום הנחיות מטעם היועץ המשפטי לממשלה אשר ינחו ויורו ליתר המשרדים הממשלתיים הרלוונטיים את המפורט להלן:

א. יידוע בדבר קיומן של המלצות, קריאות ומסקנות הוועדה;

ב. פרסום המלצות, קריאות ומסקנות הוועדות בעברית ובערבית והעברתן לאחראים לאכיפה ויישום במשרדים הממשלתיים הרלוונטיים;

ג. הוצאת הנחיות ברורות וכתובות שיש בהן כדי להורות על יישום ו/או קידום ההמלצות, הקריאות והמסקנות הלכה למעשה.

לטיפולכם, נודה.

בכבוד רב,
סוהיר אסעד, עו"ד
עדאלה

העתיקים:

ראש הממשלה ושר החוץ, מר בנימין נתניהו, בפקס: 02-6703398 ו 02-5303506
שרת המשפטים, גברת איילת שקד, בפקס: 02-6285438